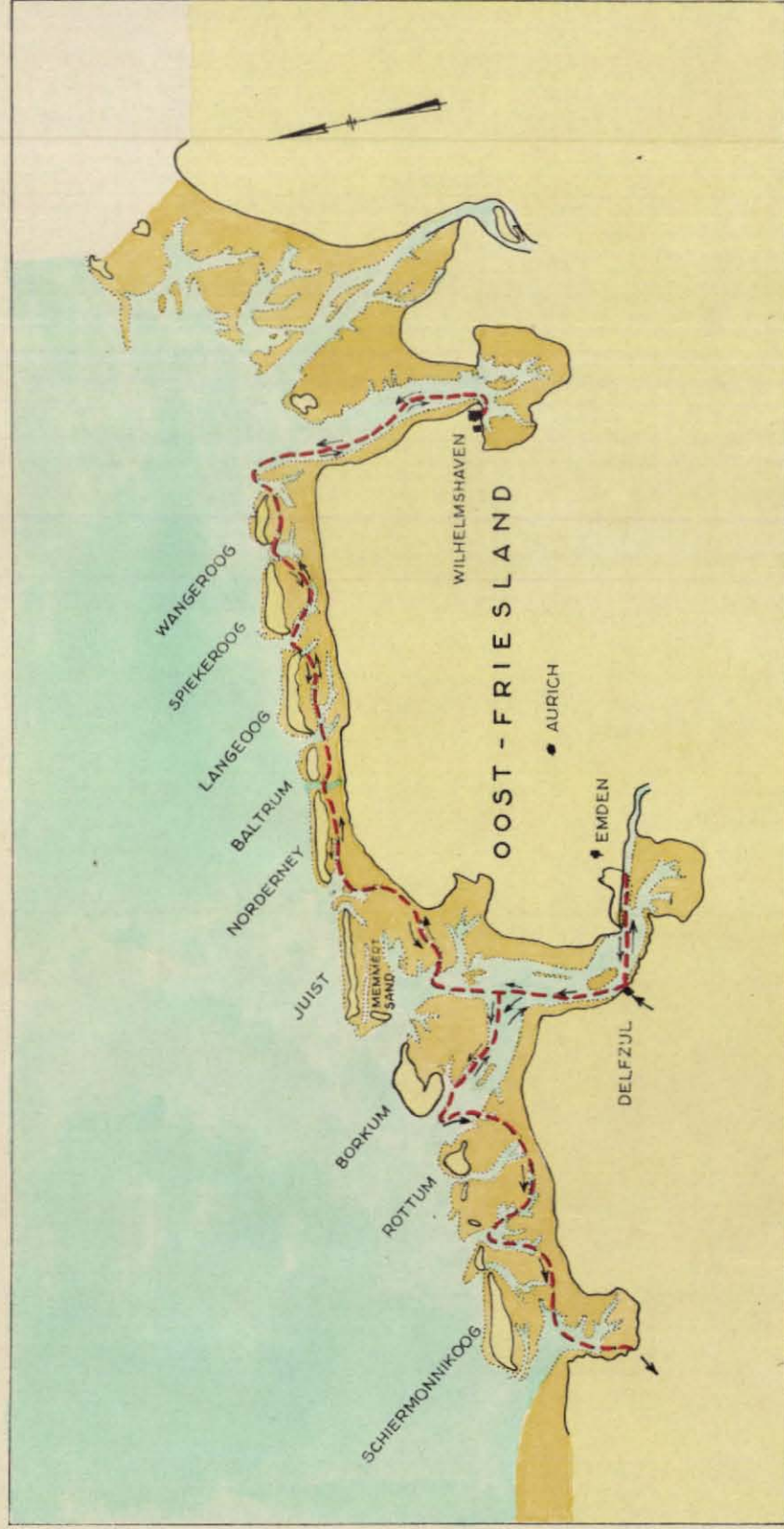


ROUTE STUDIEREIS



RAPPORT : Alg. 11.

B 282.

Ir. J. F. Schönfeld, Ir. I. L. Kleinjan, Ir. J. H. v. d. Burgt, Ir. J. P. Mazure :

Verslag van een studiereis naar Duitsland, welke voor een bezoek aan de Oost-Friesche Waddeneilanden en de zeearmen Eems en Jade in 1931 werd ondernomen.
Rapporten en Mededelingen Rijkswaterstaat 1933.

58 blz. 23 bijlagen.

In het Duitse Waddengebied zijn meer betekenende werken tot stand gebracht dan in het onze, afgezien van de Zuiderzeewerken. Het doel van de reis was zich op de hoogte te stellen en de vraagstukken te bespreken. Vele vaste stroomleidende werken zijn er b.v. uitgevoerd in overigens niet geregulariseerde zeearmen. Voor Nederland met zijn vele machtige zeearmen zijn deze werken uiteraard zeer belangrijk.

Volgens persoonlijke mededeling van Krüger zou de Noorderlijke ligging van de Oost-Friese eilanden t.o.v. de Nederlandse Waddeneilanden te danken zijn aan de diluviale ondergrond. De Nederlandse eilanden zouden volgens hem hun aanwezigheid danken aan een diluviaal complex benoordwesten Texel. Het ontwikkelingsproces gevolgd op het ontstaan van de Jadeboezem (13e eeuw) is nog steeds niet afgelopen. Als bodemdalingscoëfficiënt wordt 20 à 25 cm per eeuw aangenomen. Er is een sterke zandstroom van West naar Oost. Dit zand verzamelt zich in de bocht ten Oosten van de Elbe, waar een grote aanzanding plaats vindt, en waar ook uit Noordelijke richting vaste stoffen worden aangevoerd.

De vele dammen en de uitwerkingen daarvan worden in de studie min of meer uitvoerig behandeld. De opmerkingen van Ir. v. d. Burgt daarover zijn zeer lezenswaardig, doch het voert te ver daarvan een behoorlijk uittreksel te geven.

Het "Schlepplot" verricht goede diensten; vliegtuigopnamen geven een duidelijk beeld. Men heeft er peilkaarten met dieptelijnen om de 50 cm.

In 1871 is men begonnen de Eems te regulariseren bij Emden; hiervoor werd een polder met 31,5 mill.m³ grondberging geschapen, die in 1930 voor 21,5 mill.m³ vol was. De geul wordt 7 m-LLWS bij 200 m breedte. Men wil het Oost-Friese Gaatje regulariseren en niet de Bocht van Watum.

Als meetboot wordt gebruikt een flinke zeesleepboot van ong. 25 m lengte en ong. 5 m breedte, die voor één anker wordt gelegd.

In Duitsland heeft men, zegt Ir. Mazure, "een veel en veel hogere dunk van de nauwkeurigheid van metingen dan hier te lande." De Jacobsen-stroommeter wordt bijv. te onnauwkeurig bevonden.

(Opm.: Dit vinden wij sedert 1932 ook. Alleen bij de Zuiderzeewerken heeft dit uiterst onnauwkeurige toestel een tijdelijk succes beleefd. In het algemeen zijn de metingen van de Studiedienst bepaald nauwkeuriger dan de Duitse.)

Een literatuuropgave van Duitse publicaties sluit het rapport.